

صحنه در نبرد با کرونا

در روزگار کرونا هنرمندان تئاتر وضعیت دوگانه‌ای را تجربه می‌کنند، از یک سو تماشاخانه‌ها تعطیل شده‌اند و شیوع ویروس کرونا اقتصاد هنر و به خصوص اقتصاد رنجور تئاتر را درگیر کرده و شورایی با عنوان شورای مبارزه با کرونا در تئاتر شکل گرفته که با ارزیابی وضعیت هنرمندان، راهکارهایی برای حمایت از آنها

حضور چهره‌ها در تئاتر ۹۸

صحنه زیر پای ستاره‌ها

امسال شاید بیشتر از هر سال دیگری ستاره‌های سینما و تلویزیون، روی صحنه تئاتر حاضر شدند و بازیگری در این جهان را تجربه کردند.

نوید محمدزاده

در نمایش بیگانه در خانه بازی داشت و همین طور در قهوه‌فجری به کارگردانی آتیلا پسیانی که البته بعد از شیوع کرونا متوقف شد، داور جشنواره تئاتر دانشگاهی بود و نیز تهیه‌کنندگی نمایش گرمیولوژی را به عهده داشت.

بهاره افشاری

یکی دیگر از نمایش‌های ناکام امسال «روزهای رادیو» به کارگردانی محمد رحمانیان بود که اجرای آن به دلیل شیوع کرونا متوقف شد. بهاره افشاری در این نمایش بازی داشت. او همچنین در نمایش زیبایی گاهی زن است، به تهیه‌کنندگی رامبد جوان نیز بازی کرده بود.

بهنوش طباطبایی

طباطبایی که زمانی بیشتر بازیگر سریال‌های تلویزیونی بود و این سال‌های اخیر فعالیتش را در سینما توسعه داده، امسال در نمایش مری پایینز و در نقش مری پایینز ظاهر شد. او در نمایش روزهای رادیو هم بازی داشت و قرار بود سه نقش متفاوت را اجرا کند.

اشکان خطیبی

او به هر حال یک تئاتری سرسخت و جدی است اگر در جای دیگری به شهرت رسیده باشد. مثل هر سال، نمایش‌هایی روی صحنه داشته چه به عنوان بازیگر چه به عنوان کارگردان. از جمله کارهای تئاتری او در سالی که رو به پایان است می‌توان به چخوف خوانی زیرنظر نماینده فدراسیون روسیه و پزشک نازنین نسخه دوم، اشاره کرد.

هادی حجازی‌فر

از یک دهه پیش و شاید بیشتر در تئاتر هم فعالیت می‌کند اما حضورش در تئاتر امسال رنگ و بوی دیگری داشت. حجازی‌فر امسال به عنوان مدیر تئاتر هامون، یک جشنواره تئاتری به همین نام برگزار کرد.

رضا کیانیان

آخرین بار سال ۹۳ با بازی در نمایش «مردی برای تمام فصول» در تالار وحدت روی صحنه رفت و قرار بود با نمایش «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد» به کارگردانی هادی مرزبان دوباره روی همین صحنه ظاهر شود؛ اما هم اجرای نمایش به تعویق افتاد و شیوع کرونا هم مجال نداد که این بازیگر را دوباره روی صحنه ببینیم.

آزاده صمدی

سینما و تلویزیون به خصوص سریال دیوار به دیوار در شهرت صمدی بین عامه مردم نقش عمده‌ای داشته اما او هم از بازیگرانی است که تئاتری محسوب می‌شود و امسال هم با یک نقش ویژه و متفاوت با یک گرم سنگین متفاوت در نمایش دیگری روی صحنه رفت.

کاوه آفاق

از دنیای موسیقی و خوانندگی به تئاتر آمد و امسال برای اولین بار روی صحنه ظاهر شد. او در نمایش راه پله به کارگردانی سپیده میرحسینی در تئاتر شهرزاد به صحنه رفت و با بهاره رهنما، صحرای اسداللهی و میلاد اتابکی همبازی شد. البته حضورش در تئاتر بحث برانگیز شد و موافقان و مخالفان درباره‌اش اظهار نظر کردند.

محمد عیوضی

شاید در این سال‌ها، خیلی فعال نباشد اما در عرصه موسیقی برای خیلی‌ها هنوز ستاره است. محمد عیوضی مانند کاوه آفاق در سال ۹۸ فرصت پیدا کرد بازیگری را تجربه کند. او در نمایش اتاق پرو به نویسندگی و کارگردانی نغمه نوذری روی صحنه رفت.

پژمان جمشیدی

حالا دیگر بازیگری برای پژمان جمشیدی جدی‌تر از آن است که کسی مانند گذشته به حضورش در تئاتر خرده بگیرد. او برای خودش جایگاهی پیدا کرده و همزمان با آثار سینمایی، همچنان به تجربه اندوزی در تئاتر ادامه می‌دهد. امسال او نمایش فرانکشتاین را بر صحنه داشت و نیز نمایش مادر را که البته اجرای زیادی نداشت.

امیر جدیدی

هومن سیدی دستش را گرفت و آوردش به دنیای بازیگری و گویا باید از این بابت از سیدی سپاسگزار باشیم چراکه امیر جدیدی در این سال‌ها خوش درخشیده؛ چه در سینما، چه در تئاتر و هر جا هم رفته جویبازی از آن خود کرده مثل جایزه بازیگری جشنواره تئاتر فجر همین امسال. امیر جدیدی برای بازی در نمایش شاه‌ماهی این جایزه را دریافت کرد و منتقدان تئاتری هم بازی او را روی صحنه ستودند.

خداحافظی تلخ

تئاتر، سال ۹۸ را با مرگ آغاز کرد، آن هم مرگ سه هنرمند پیشکسوت و استخوان‌دار. سال نو آغاز شده بود که از آن سوی جهان خبر رسید در آخرین روز سال، محمد مطیع بازیگر پیشکسوت تئاتر و تلویزیون و سینما درگذشت. خبر درگذشت استاد جمشید مشایخی آن هم در آخرین روز تعطیلات نوروزی به دروغ و شایعه بیشتر شباهت داشت؛ دروغ تلخی که بارها در فضای مجازی شنیده بودیم اما این بار دیگر دروغ نبود.

اولین ماه سال ۹۸ هنوز تمام نشده بود که هنرمند دیگری از صحنه تئاتر به دیار ابدی کوچید؛ مرتضی خمسه‌ای از پیشکسوتان عرصه خیمه شب‌بازی صبح ۲۷ فروردین دار فانی را وداع گفت. او فرزند احمد خمسه‌ای و برادر زنده‌یاد رضا خمسه‌ای از پیشکسوتان عروسک‌سازی و عروسک‌گردانی سنتی ایرانی بود که از چهار سالگی در محضر پدرش که از بزرگ‌ترین خیمه شب‌بازان تاریخ ایران بود شاگردی کرد. او تنها بازمانده این شیوه نمایش سنتی در ایران بود و از آخرین فعالیت‌هایش اجرای یک نمایش در شب پلدای سال ۹۷ در تئاتر محراب بود.

ادای احترام

شکسپیر به میرزاخان

زهر صبری از ابتدای آذرماه امسال نمایشی را در سالن قشقایی تئاترشهر به صحنه برد به نام «خاک و تاج» که از دو نمایشنامه شکسپیر وام گرفته شده بود. این اثر که نمایشنامه‌اش را گیتی صفرزاده نوشته بود، به لحاظ مضمون هیچ ارتباطی به ریاضی یا حتی به زنان نداشت اما زهر صبری به دلیل علاقه شخصی‌اش به مریم میرزاخانی، آن را به این ریاضیدان فقید تقدیم کرد. در نمایش او سعید آبک و فهیمه باروتچی بازی می‌کردند و در آن از عروسک‌های کاغذی استفاده می‌شد.

بیايد و از سوی دیگر تئاتری‌ها دست به کار شده‌اند که کمکی کنند به بهداشت عمومی جامعه. چطور؟ تعدادی از هنرمندان تئاتر در روزهایی که اجرای نمایش‌ها به دلیل پیشگیری از شیوع کرونا تعطیل شده، اقدام به تولید و توزیع ماسک کرده‌اند. گویا امیرحسین شفیعی، مدیر تماشاخانه سرو بنای این کار را گذاشته و

۲۳

درهای تئاتر نصر گشوده شد

چه داستانی دارد این تئاتر نصر؛ این تماشاخانه یکی از قدیمی‌ترین‌های تهران است که تقریباً سه دهه متروک مانده بود. سال ۸۱ به عنوان یک بنای تاریخی ثبت شد و سال ۸۷ در اختیار شهرداری قرار گرفت برای بازسازی. در نهایت ۲۳ فروردین امسال درهای تئاتر نصر برای مدتی به روی عموم باز شد تا تماشاگر یک چیدمان باشند؛ چیدمان هنری از اسناد و مدارک این سالن قدیمی در خیابان لاله‌زار تهران. قرارشده با حمایت سازمان زیبا سازی شهرداری تهران، تئاتر نصر پس از باز سازی و مرمت تبدیل به موزه تئاتر ایران شد.

فروردین

۱۵

بلیت نیم‌میلیون تومانی؛ شایعه یا واقعیت؟

در روزهای پایانی اجرای نمایش «زیبایی گاهی زن است»، فضای مجازی پر شده بود از اظهاراتی درباره فروش بلیت این نمایش به قیمت ۵۰۰ هزار تومان در بازار سیاه. البته روابط‌عمومی این نمایش آن را تکذیب و اعلام کرد این نه‌تنها شایعه است بلکه اصلاً ممکن نیست، چون هیچ مرجعی جز گیشه پردیس تئاتر شهرزاد، بلیت ورود به سالن را در اختیار تماشاگران قرار نمی‌دهد و این فرآیند از ساعاتی قبل از شروع نمایش آغاز می‌شود. تنها چیزی که درباره این نمایش می‌توان به یقین گفت استقبال تماشاگران بود. هومن برق‌نورد، بهاره افشاری و ویدا جوان در «زیبایی گاهی زن است» بازی می‌کردند و این نمایش را رامبد جوان تهیه کرده است.

آبان

۲۵

کمک وودی آئن به سیل سیستان

روزهای دشواری بود برای مردم سیستان و امدادرسانی به‌سختی ادامه داشت. بسیاری از مردم در سیستان و بلوچستان و هرمزگان، به‌خصوص در روستاها با مشکلات جدی دست و پنجه نرم می‌کردند و در همین احوالات بود که گروه نمایش «مرگ در می‌زند» عواید فروش سه شب خود را برای حمایت از هموطنان سیل‌زده اختصاص داد؛ آن هم سه شب پر تماشاگر را یعنی چهارشنبه، پنجشنبه و جمعه ۲۶ و ۲۷ دی‌ماه. نمایش «مرگ در می‌زند» بر اساس نمایشنامه‌ای از وودی آئن به کارگردانی شاهین رمضانی در تماشاخانه ایران تماشا اجرا می‌شد.

دی

۷] علی رفیعی شمعی برای تولد

امسال نمایشی روی صحنه نداشت، اما سال گذشته «خانه برنارد آلبا» را کارگردانی کرده بود که امسال در هجدهمین جشن سالانه انجمن منتقدان، نویسندگان و پژوهشگران خانه تئاتر رتبه اول بهترین نمایش سال را به دست آورد.

دکتر رفیعی که متولد ۲۲ دی است سال گذشته جشن تولد ۸۰ سالگی‌اش در کنار گروه نمایش برنارد آلبا بود و آنها برایش جشن گرفتند. اما امسال گفت که ترجیح می‌دهد به جای فوت کردن شمع تولد ۸۱ سالگی‌اش شمع‌ی برای جانب‌خکان هواپیمای اوکراینی روشن کند.

میرزا تقی‌خان فراهانی، یادگار سال‌های سن، یک روز خاطره‌انگیز از زندگی دانشمند بزرگ وو، عروسی خون، کلفت‌ها، در مصر برف نمی‌بارد، شکار روباه، برما-خانه برنارد آلبا از جمله نمایش‌هایی است که تا امروز روی صحنه برده است.

برخی تئاتری‌ها از جمله الهام شعبانی، بازیگر و طراح لباس هم به آن پیوسته‌اند. آنها مدتی است مشغول به کارند و با همکاری برخی کارگاه‌های خیاطی ماسک تولید می‌کنند. تئاتری‌ها یک راهکار دیگر هم برای روزها قرنطینه ارائه کرده‌اند و آن هم اجرای جشنواره تئاتری مجازی است. در همین روزها فراخوان جشنواره

ملاقات میلیاری

مرد آرام تئاتر در روزهای آغاز سال ۹۸ نمایشی به نام ملاقات را رو داشت که بر اساس آثار فروش مجموعه تئاتر شهر و تالار هنر، این تا جمعه ۱۳ اردیبهشت به فروش ۱۶ میلیارد و ۶۰۵ میلیون و ۹۵۰ در گیشه دست پیدا کرد. ملاقات یکی از نمایشنامه‌های فریدریش است که با ترجمه، طراحی و کارگردانی پارسا پیروفر از ۱۲ اسفند ۹۷ رفته بود و تقریباً ۳۰ هزار نفر این نمایش را تماشا کردند. این میزان فروش در تئاتر کشورمان یک رکورد محسوب نمی‌شود. معدود اتفاقات خوب سال ۹۸ در عرصه تئاتر به حساب می‌آید.

۲۰

صدای وزیر درآمد

امسال با پدیده تئاترهای لاکچری یا همان نمایش‌های موزیکال لوکس رو به رو بودیم که قیمت بلیت هر کدامشان سر به آسمان می‌کشید. نمایش‌هایی مانند «الیور تونیست»، «بینوایان»، «اشک‌ها و لیخندها»، همزمان با اجرای نمایش «بینوایان»، موج انتقادها را شاهد بودیم به قیمت بلیت این نمایش و نمایش‌های اینجینیی. از علاقمندان و تماشاگران تئاتر تا مسؤولان تئاتری مانند بهزاد فراهانی، البته ما هم در روزنامه جام جم چند گزارش مفصل نوشتیم و سابقه و کارنامه کارگردان بیشتر این نمایش‌ها یعنی حسین پارسایی را مورد ارزیابی قرار دادیم. موج انتقادها و اعتراض‌ها ادامه داشت تا در نهایت سید عباس صالحی، وزیر ارشاد بیستم مهر در توییتش تئاتر لاکچری را تیر خلاص به این هنر دانست. او در این باره نوشته بود: تئاتر لاکچری تیر خلاص به این هنر مردمی است. اداره کل هنرهای نمایشی با هم‌اندیشی و همیاری خانه تئاتر، حریم صحنه را از آن مسئولیت دهد. همین اعتراضات به پایین کشیده شدن فتیله قیمت این نمایش‌ها ختم شد اما نه آنقدرها که فرکش را بکنید و شاگردان پارسایی راهشان را ادامه دادند و نمایش‌های موزیکالی چون «مری پایینز» را در ماه‌های پایانی سال روی صحنه بردند.

مهر

۱۶

سکوت به احترام سردار

صبحگاه تلخ ۱۳ دی‌ماه بود که خبر آسمانی‌شدن سردار سلیمانی، تمام ایران را در شوك فروبرد. به حرمت مراسم وداع با بیکر حاج قاسم سلیمانی، از روز دوشنبه ۱۶ دی نمایش‌های کم‌دی تعطیل و کمی بعد با عبور از شوك حاصل از این ترور، فعالیت‌های تئاتری به منظور ادای احترام به سردار آغاز شد. هنرمندان تئاتری سه نمایش صحنه‌ای و یک نمایش رادیویی برای بزرگداشت حاج قاسم در سو و هشتمین جشنواره تئاتر فجر آماده کردند که عبارت بود از نمایش «سرباز» به نویسندگی امیرحسین شفیعی و کارگردانی پژمان شاهوردی، نمایش «همنفس» به نویسندگی و کارگردانی علی‌محمد رادمنش و «سردار پرچمدار» به نویسندگی و کارگردانی سید پویا امامی. رادیو تئاتر نیز «سردار عشق» به کارگردانی بهرام ابراهیمی را در تالار رودکی اجرا کرد.

آذر

۱۰

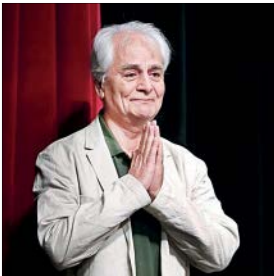
مالیات بی‌مالیات

از نیمه‌های فصل پاییز بحث پیش‌نویس لایحه اصلاح برخی قوانین و مقررات مالیاتی داغ شد. چند هفته به اظهار نظر در این باره گذشت و مخالفان و موافقان برای هم صف‌آرایی کردند. در نهایت روز ۱۰ آذر، با دستور صریح و فوری محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه، معافیت مالیاتی فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی، فرهنگی و هنری در لایحه بودجه ۹۹ پایدار شد و به این ترتیب اهالی فرهنگ و هنر همچنان از پرداخت مالیات معاف ماندند.

چه خبر از پیشکسوتان؟

۱] منیژه محامدی سقوط و پس از آن

دی ماه سال گذشته نمایش تیره را در تماشاخانه ایران‌شهر روی صحنه برده بود. دی امسال نمایش «سقوط در کوه مورگان» اثر آرتور میلر را در تالار قشقایی مجموعه تئاتر شهر اجرا کرد. محمد نادری، آیلار نوشهری، مهوش افشارپناه، نسترن پیکانو، فرناز رهنما، محمد اسکندری و نسترن باقرزاده در این نمایش بازی کرده بودند. محامدی حدود ۱۵ سال پیش هم نمایشنامه «چشم‌اندازی از پل» را از همین نویسنده در تئاتر شهر اجرا کرده بود. «کوری»، «پرواز بر فراز آشیانه فاخته»، «حادثه در ویشی» و «تیره» از جمله نمایش‌های این کارگردان، نویسنده و مترجم پیشکسوت کشورمان است و نیز یکی از نمایش‌های او با عنوان «پس از سقوط» به صورت فیلم در بازار موجود است که می‌توانید تهیه کنید و در این روزهای قرنطینه به تماشا بنشینید.

۳] قطب‌الدین تلاش برای دوست

امسال نمایش چنور را در تئاتر برده بود. دکتر صادقی که کا می‌کند، امسال یک نمایش عا برد که حسرت‌ها و آرزوهای نمایش می‌گذاشت. این نمایش یک شخصیتی بو معتقد است در غیر این ص شکل و چه در محتوا با اضا در نمایش‌های مویه جم و د تک‌شخصیتی تنهایی عاشق مخاطبان قرار داده بود. نمایش چنور نامش را وامدا عنوان یکی از نام‌های دخترانه نسلی است که از تنهایی فلس